

Economistul genial considerat „sansa Romaniei la Nobel”, profesor la Oxford si la Sorbona, nu e suficient de bun si pentru a preda la o universitate din tara

Remus Florescu,

Conferinta ERMAS aduce in fiecare an in Romania economisti care au facut cariera in universitati din top 100 mondial, precum Sorbona, MIT, Oxford sau Berkley. Niciunul dintre acestia, printre care se numara si Florin Bilbiie, care este considerat unul dintre cei mai buni macroeconomisti ai lumii, nu s-ar califica, conform criteriilor CNATDCU, pentru un post de profesor de economie la universitatile din Romania.

Florin Bilbiie - cercetator la Paris School of Economics si la Universite Paris 1 Pantheon-Sorbonne, despre care s-a spus ca ar fi sansa Romaniei la un premiu Nobel, **Mihai Manea** - profesor la Massachusetts Institute of Technology (MIT), **Nicolae Bogdan Garleanu** - profesor la Universitatea California Berkley sau **Cosmin Ilut** - cercetator la Stanford Institute for Economic Policy Research sunt cativa dintre zecile de economisti romani care activeaza in universitati aflate in Top 100 din lume, indiferent de clasificarile la care ne referim, invitati in 2014 si in 2015 la ERMAS (Conferinta Stiintifica Anuala a Economistilor Romani din Mediul Academic din Strainatate). Una dintre cele mai frecvente intrebari pe care au auzit-o economistii din strainatate, fie din partea presei, fie din partea colegilor romani, a fost : „Exista vreo sansa sa va intoarcati acasa ”. Raspunsul unora dintre ei: „Nu cred ca as face fata criteriilor din Romania” nu poate fi considerat decat o gluma, in conditiile in care am fi tentati sa spunem ca cercetatori si cadre didactice care au reusit sa-si faca un nume la cele mai bune universitati din lume ar avea usile deschise in Romania.

Unul dintre initiatorii ERMAS clujeanul Sebastian Buhai (37 de ani), cercetator la Universitatea din Stockholm, a inceput sa analizeze problema. Studiul realizat in colaborare cu Cristian Litan si Gheorghe Silaghi, cadre didactice la Universitatea Babes-Bolyai din Cluj-Napoca, a avut o concluzie socanta: Niciunul dintre membrii comitetului stiintific al ERMAS nu indeplineste criteriile minime stabilite de Consiliul National de Atestare a

Titlurilor, Diplomelor si Certificatelor Universitare (CNATDCU) pentru a devenit profesor plin in Romania. In plus, numai 20% dintre acestia indeplinesc conditiile pentru a devenit profesor asociat. Asta in conditiile in care mai bine de 80% dintre cei amintiti indeplinesc conditiile pentru a devenit profesori conform criteriilor universitatilor din top 100 mondial, iar unii dintre ei sunt profesori plini sau profesori asociati la universitati din top 10 mondial in domeniul economic. Cu alte cuvinte, Florin Bilbie, membru al Comitetului Stiintific al ERMAS 2015, cercetator care a predat la Oxford, iar acum este profesor la Sorbona, considerat unul dintre cei mai buni macroeconomisti din lume si „sansa Romaniei la Nobel” (conform economistului roman Moisa Altar) nu s-ar califica pentru un post de profesor la Universitatea Babes-Bolyai, Universitatea Bucuresti sau Univesitatea din Petrosani. Acestia ar „pica” la numarul de articole stiintifice si la participarile la conferinte, in Romania punandu-se accentul pe cantitate, nu pe calitate.

Sebastian Buhai, autorul studiului.

Autorii studiului i-au analizat si pe toti candidatii la postul de profesor de economie din cele 4 universitati de top din Romania in perioada 2013-2015, deci cadre didactice care indeplinesc toate criteriile cerute de CNATDCU. Despre rezultate „Adevarul” a vorbit intr-un interviu cu Sebastian Buhai, initiatorul studiului despre criteriile de evaluare a cercetarii in Stiinte Economice, care a fost prezentat la conferinta ERMAS, organizata zilele trecute la Timisoara.

Am inteles bine, economistii din top 100 universitati din lume prezenti la ERMAS nu s-ar califica sa fie profesori in Romania

Da, cam asa, se pare ca universitatile romanesti (care, din pacate, nici macar nu se afla in vreun top mondial in disciplina Stiintelor Economice, pe baza output-ului de cercetare - cel putin pana la pozitiile de obicei afisate in

asemenea topuri, oricare ar fi ele, gen top 100, top 500, top 1000; situatia este mai buna, dar de multe ori doar marginal mai buna in alte stiinte practicate in Romania) stiu mult mai bine decat universitatile si institutiile de cercetare din varful ierarhiei acestei discipline criteriile dupa care ar trebui sa fie acceptate si promovate cadrele didactice in functii de profesori, conferentieri, lectori. Dar tot timpul ne-a placut sa fim << originali >> in Romania, ce sa faci, chiar si atunci cand originalitatea aceasta devine indecenta privind din afara Romaniei... La un moment dat eu am spus pe sleau ca romanii au inteles gresit partea cu plagiatul: se plagiaza fara rusine lucrari stiintifice, teze de doctorat etc, in loc sa se plagieze sisteme de organizare si evaluare a cercetarii stiintifice care functioneaza.

Sebastian Buhai, cercetator Universitatea din Stockholm

Ce te-a impresionat cel mai tare in legatura cu studiul realizatd

Stiam desigur ca nu stam pe roze, sa zic asa, dar pe toti cei trei autori ai studiului--care nu e decat un studiu descriptiv, folosind date concrete referitoare la output-ul de cercetare al cercetatorilor economisti inclusi, deci <<descriere de fapte>>, nu altceva - efectiv ne-a lasat masca faptul ca am descoperit de fapt un complet alt univers in materie de evaluare si promovare a cercetarii economice, paralel nu doar excelentei, dar chiar si minime decente.

Care sunt cele mai relevante exemplen

Subliniez doar cateva dintre concluziile descoperite:

- niciunul dintre cei deveniti profesori plini in Economie intre 2013 si 2015 in Romania, la cele mai mari patru universitati avand acest profil, nu indeplineste conform calitatii articolelor publicate criteriile de „tenure” (termen specific universitatilor din Vest, care include de obicei posturile la conferentieri in sus-nr) in orice universitate de top 100, acesti aproape 70 de profesori autohtoni impreuna acumuland, de exemplu, mai putin de 2 norme minime de tenure in cadrul universitatilor olandeze din cadrul Institutului Tinbergen, asa numitele Tinbergen Institute Research Fellow; prin comparatie peste 80% din romanii economisti afiliatii in strainatate din Comitetele Stiintifice ale conferintei ERMAS indeplinesc aceasta norma individual, si asta chiar cu una sau doua din publicatiile lor de top, mare parte dintre ei fiind de altfel deja conferentieri sau profesori la universitati de varf- chiar la universitati din topul 10 mondial pe economie; ei nu ar putea ajunge insa profesori si nici chiar conferentieri in Romania, pentru ca in Romania cerintele nu au nimic in comun cu standardele academice internationale.

- mai departe, peste 99% (aceasta e proportia calculata, nu e o estimare din condei...) a numeroaselor articole (sute si sute, de fapt) ale acestor profesori autohtoni nu au absolut nicio intersectie cu fluxul principal de cercetare, deci nu sunt publicate in niciun jurnal (si sunt sute de jurnale acolo) listat oriunde, in setul de reviste pe E&B al CNRS Franta, Universitatea Tilburg sau Tinbergen Institute. Cu alte cuvinte, e vorba de publicatii in jurnale cvasi-invizibile, pe care de fapt nu le citeste nimeni, care nu contribuie cu nimic la adaugarea de valoare in cercetarea pe Economie. Ca sa punem cireasa pe tort, de fapt aproape 25% din articolele acestor profesori sunt in jurnale temporar sau permanent „declassificate” din sistemul JCR ISI (o revista cotate ISI este o revista pentru care Thomson Reuters calculeaza si publica factorul de impact in Journal Citation Reports - practic atestand valoarea internationala a articolelor publicate -nr) pentru diverse tipuri de fraudata academica, de exemplu auto-citare in proportie de peste 70% etc (e vorba de obicei de reviste romanesti sau balcanice, de economie sau metalurgie--unii economisti romani sunt pasionati metalurgisti--a caror simpla prezenta pe CV-ul unui cercetator in economie ar trebui sa ridice intrebari asupra potentialului de cercetare, dar si asupra eticii, acestor persoane).

Ce e mai trist este faptul ca situatia este mai proasta, in medie, pentru cei care au devenit profesori in Economie in Romania inainte de intervalul studiat de noi, deci pana in 2013, si chiar infinit mai proasta (daca am putea admite si acest termen de comparatie) la universitatile/ institutele din Romania dincolo de aceste 4 majore cu profilul Economie (Academia de Studii Economice - ASE, Universitatea Babes-Bolyai -

UBB, Universitatea Alexandru Ioan Cuza - UAIC si Universitatea de Vest din Timisoara - UVT).

Aceste rezultate sunt consecinte directe ale cerintelor si stimulilor (<< incentives >> cum le numim in Economie) pe care sistemul de evaluare a cercetarii in Economie le ofera in momentul de fata, adica implicit exact ceea ce am numit noi in titlul lucrarii << Demotivarea performantei >> sau, mai pe sleau, materializarea cunoscului proverb romanesc << dupa cum iti asterni, asa dormi >>. Deci, chiar daca ar fi motivatie si talent individual (o intrebare empirica in ce masura acestea exista deja in sistem si care este variatia: dar exista in mod sigur la economistii romani din Romania, de obicei mai tineri, care au avut lucrari acceptate la editiile conferintei ERMAS de pana acum), sistemul per se le perverteste, le distorsioneaza.

Care crezi ca este motivul pentru care criteriile stabilite in Romania pentru avansarea in cariera didactica sunt atat de diferite fata de cele din Vest<

Este clar ca nu mai e vorba de asimetrie informationala, toata lumea stiind cu ce se mananca stiinta de calitate in Vest. E destul de usor de intebat, dar nici macar nu trebuie sa intebi pentru ca toate informatiile sunt acum publice, online, care sunt seturile de reviste, criteriile de evaluare, promovare, practicile acestea in general, oriunde in UE, SUA, etc. La un moment dat eu am spus pe sleau ca romanii au inteles gresit partea cu plagiatul: se plagiaza fara rusine lucrari stiintifice, teze de doctorat etc, in loc sa se plagieze sisteme de organizare si evaluare a cercetarii stiintifice care functioneaza. Prin urmare, motivul adevarat nu e decat ceea ce a fost si pana acum: rezistenta „sistemului” la schimbare, explicit prin impunerea unor mediocritati si submediocritati in diverse pozitii administrative si/sau cu anumita discretie in functiile de decizie care vizeaza un intreg sistem, oameni fara nicio viziune, fara niciun interes in progresul general (pe de alta parte, cei care pozeaza in mari << progresisti >>, << patrioti >>, ori de cate ori au ocazia, cel mai des inaintea unor procese electorale in cadrul academe-ului...).

Citeste si

Mintile sclipitoare ale Romaniei care schimba economia lumii. De ce nu s-ar intoarce in tara

Romanul considerat cel mai bun macroeconomist al lumii, plecat din tara de 15 ani: „Ce se face in Romania nu se compara nici cu ceva mediocru din Vest
